

**Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k:
návrhu směrnice Rady o společném konsolidovaném základu daně z příjmů právnických osob
(CCCTB)**

[COM(2016) 683 final – 2016/0336 (CNS)]

návrhu směrnice Rady o společném základu daně z příjmu právnických osob

[COM(2016) 685 final – 2016/0337 (CNS)]

(2017/C 434/09)

Zpravodaj: **Michael McLOUGHLIN**

Konzultace	Rada Evropské unie, 21. 11. 2016
Právní základ	článek 115 Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědná specializovaná sekce	Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost
Přijato ve specializované sekci	7. 9. 2017
Přijato na plenárním zasedání	20. 9. 2017
Plenární zasedání č.	528
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	182/2/11

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV schvaluje cíle návrhů Komise v oblasti CCCTB.

1.2 EHSV doporučuje, aby se vyvinulo maximální úsilí o schválení CCCTB formou konsenzu vzhledem k citlivé povaze této problematiky, pokud jde o subsidiaritu a státní suverenitu.

1.3 EHSV chápe důvody, které Komisi vedly k přijetí dvoufázového přístupu, ale naléhavě žádá o urychlené zavedení druhé fáze poté, co bude schválen společný základ, neboť podniky pocítí značné výhody až po konsolidaci. Od první fáze se objeví určité přínosy z hlediska boje proti agresivnímu daňovému plánování, úkol však završuje konsolidace.

1.4 EHSV oceňuje, že Komise znovu předložila návrh CCCTB za účelem podpory jednotného trhu a boje proti agresivnímu daňovému plánování a přiřazuje příjem tam, kde se vytváří hodnota. EHSV naléhá na členské státy, aby usilovaly o dokončení obou fází jakožto účinného prostředku boje proti podvodům a podpory růstu.

1.5 Stejně jako v roce 2011 EHSV doporučuje znovu přezkoumat rozdělovací vzorec pro CCCTB. Komise a členské státy by se měly zamyslet nad tím, zda z rozdělení podle tohoto vzorce vyloučit duševní vlastnictví. Změny by mohl vyžadovat také klíč pro tržby podle místa určení, aby se zajistilo jeho spravedlivé provádění. Výbor se obává, že používání tohoto klíče povede k tomu, že řada menších vyvážejících členských států přijde o vysoké částky zdanitelných příjmů ve prospěch velkých spotřebitelských členských států. EHSV se domnívá, že cílem návrhu by měl být spravedlivý vzorec a že by návrh měl předejít systematicky nevyváženému účinku.

1.6 EHSV naléhá na to, aby návrhy na odepisování odrážely skutečné zkušenosti podniků. Lhůty na odepisování mohou být příliš krátké pro určité třídy aktiv, které vzhledem k tempu technologické změny velmi rychle zastarávají.

1.7 EHSV vítá uznání daňového zacházení s financováním vlastním kapitálem pro podnikové investice prostřednictvím návrhu vyrovnat postavení financování vlastním a dluhovým kapitálem. Podniky, které se potýkají s ekonomickými problémy, by však neměly být vystaveny vyššímu daňovému zatížení.

1.8 EHSV doporučuje, aby návrhy zajistily spravedlivou rovnováhu mezi členskými státy, proto by se měl podrobně posoudit jejich dopad na každý členský stát z hlediska atraktivity investic, zachování pracovních míst a jejich tvorby. EHSV zdůrazňuje, že by členské státy měly za tímto účelem poskytnout příslušné informace.

1.9 EHSV doporučuje, aby vzhledem k uvedenému cíli poskytovat jistotu a zajistit jednoduchost omezily návrhy týkající se CCCTB pokud možno složitost. Tento soulad je zvláště důležitý pro přístup k nehmotným aktivům v rozvaze podniků.

1.10 EHSV naléhá na Komisi, aby řešila potřebu flexibility a zajistila, aby státy a společnosti byly s to reagovat na měnící se globální nebo vnitrostátní hospodářské prostředí. Přitom je však nutné respektovat postupy EU a její spolupráci.

1.11 CCCTB by byl účinnější a s větší pravděpodobností by se v této problematice dosáhlo potřebné jednomyslnosti, pokud by se řešila řada klíčových otázek, jež jsou uvedeny v tomto stanovisku.

2. Návrh Komise

2.1 Opětovně předložený návrh na CCCTB představuje jednotný soubor pravidel pro výpočet zdanitelných zisků podniků v EU, který má značně přispět k růstu, konkurenceschopnosti a spravedlnosti na jednotném trhu. Po schválení CCCTB by přeshraniční podniky dodržovaly pravidla jednoho jediného systému EU pro výpočet zdanitelných příjmů, a nikoliv různá vnitrostátní pravidla. Podniky by předkládaly jediné daňové přiznání za všechny své činnosti v EU a ztráty v jednom členském státu by mohly kompenzovat zisky v jiném. Transakce v rámci skupiny by již nebyly zdaňovány na úrovni subjektu, čímž se odstraní problémy se stanovením převodních cen v oblasti CCCTB. Konsolidované zdanitelné zisky by byly rozděleny mezi členské státy, v nichž daná skupina působí, podle rozdělovacího vzorce. Každý členský stát by pak zdanil svůj podíl na ziscích vlastní vnitrostátní sazbou daně z příjmů právnických osob.

2.2 Oproti návrhu z roku 2011 se rovněž objevují nová ustanovení. Zaprvé se v návrzích z roku 2016 požadují povinná pravidla (oproti volitelným) pro konsolidované skupiny s ročním obratem 750 milionů EUR a více, zadruhé tyto návrhy obsahují pravidla, která mají stimulovat podniky, aby navýšily kapitál při financování investic, a tak odstranit zvýhodnění dluhového financování, a zatřetí se v nich zavádí super odpočet pro výzkum a vývoj. V návrzích o společném základu daně jsou rovněž předloženy návrhy na dočasné přeshraniční úlevy za ztráty s následným opětovným vykázáním, které budou platit, dokud nebude zavedena konsolidace. Druhý krok v návrzích proběhne po dosažení politické shody na návrzích o společném základu daně. Do té doby bude druhá fáze čekat na projednání v Radě.

2.3 Stávající návrh Komise se v podstatě skládá ze dvou samostatných návrhů směrnice Rady. První návrh se týká společného základu daně z příjmu právnických osob (CCTB), druhý pak společného konsolidovaného základu daně z příjmu právnických osob (CCCTB). Rozdělení těchto dvou prvků do dvou samostatných návrhů představuje klíčový rozdíl mezi návrhy z let 2011 a 2016. Komise navrhuje několikařázkový přístup, kde je první CCTB a později následuje CCCTB.

2.4 Komise rovněž znovu předložila návrh CCCTB za účelem boje proti agresivnímu daňovému plánování a podpory jednotného trhu a uznala, že ho „nebude pravděpodobně možné přijmout jako celek, ale jen postupně“. Komise však zdůrazňuje, že nedílnou součástí návrhů je konsolidace. Návrh, že CCCTB má být povinný pro podniky s obratem větším než 750 milionů EUR, je součástí strategie na zvýšení hospodářského růstu v budoucnosti a na boj proti agresivnímu daňovému plánování. Komise je přesvědčena, že návrhy jsou pro podnikatelské odvětví obecně přitažlivější, pokud jde o dodržování předpisů a jejich složitost a tím, že z hlediska daňových úlev podporují vlastní kapitál oproti zadlužení. Za výhodu návrhů Komise rovněž považuje přeshraniční započtení ztrát v jednom členském státě oproti ziskům v jiném státě.

2.5 Komise uvádí, že stávající systém mezinárodního zdanění právnických osob „již neodpovídá modernímu kontextu“. Když jsou vnitrostátní pravidla navrhována bez ohledu na mezinárodní problematiku, může podle Komise dojít k nesouladu. Návrhy z roku 2016 jsou povinné pro větší skupiny, ale stanoví také systém dobrovolného dodržování těchto předpisů pro subjekty podléhající zdanění právnických osob v EU, jejichž obrat je však nižší než daných 750 milionů EUR. Komise se domnívá, že předkládané návrhy rozdělí příjmem státům, v nichž se vytváří hodnota.

2.6 Komise uznává, že tyto návrhy jsou ambiciózní, a tudíž je třeba je zavádět postupně. Prakticky tvrdí, že složité diskuse o prvku konsolidace mohou pozdržet jiné důležité oblasti, kde může panovat větší shoda. Oba návrhy jsou však přesto předloženy společně jako součást stejné iniciativy. Komise dále uvádí, že konsolidace je i nadále klíčovým prvkem této iniciativy a že hlavním daňovým překážkám, s nimiž se příslušné skupiny potýkají, lze čelit pouze konsolidací.

3. Přínosy návrhu

3.1 Návrhy obsahují výrazné přínosy pro podniky a občany. Sníží se náklady na dodržování předpisů a složitost pro větší podniky a podniky obchodující přes hranice, které se připojí. To je rovněž jeden z klíčových prvků podpory dokončení jednotného trhu a vytvoření rovných podmínek pro všechny. Pokud bude CCCTB řádně zaveden, může sehrát klíčovou úlohu v boji proti agresivnímu daňovému plánování a obnovit důvěru občanů v daňový systém. Společný přístup k základu daně zajistí, že všechny členské státy EU budou používat podobný přístup a zásadně započítávat stejné věci a umožňovat stejné odpočty. Nadnárodní společnosti mohou v současnosti využívat různé daňové základy, různé sazby daně v různých členských státech a někdy i offshorové společnosti, aby ve skutečnosti platily velmi nízké sazby daně. CCCTB tyto otázky řeší.

3.2 Agresivní daňové plánování vede k nižším daňovým příjmům. Pro evropské občany je míra daňového plánování silně znepokojující. EU přijala řadu opatření k řešení této otázky a přijala akční plán. Jedním z cílů CCCTB je prozkoumat, jak lze tento přístup prohloubit a zajistit efektivní zdanění právnických osob v EU.

3.3 Značné omezení převodních cen v rámci EU, které přinese CCCTB, bude potírat praktiky vedoucí k agresivnímu daňovému plánování. Často se využívají aktiva, jako je např. duševní vlastnictví, jelikož je obtížné je ohodnotit, nebo je nominálně ohodnocuje sama společnost se zohledněním tržní hodnoty. Často se s nimi obchoduje interně v rámci společnosti.

3.4 CCCTB může bojovat proti agresivnímu daňovému plánování tím, že se určí, kde se vykonává skutečná ekonomická činnost. Společnosti mohou zaměstnávat mnoho osob nebo mít velká aktiva v některém členském státě, a přesto v něm mohou mít nízké nebo žádné příjmy. Společnosti, jež mají celounijní strukturu, mohou v současnosti uspořádat své podnikání takovým způsobem, že většina jejich zisků skončí v evropském ústředí nacházejícím se v jurisdikci s nejnižšími sazbami nebo nejvýraznějšími odpočty. Tato praktika může společně s využíváním převodních cen nehmotných aktiv vést k extrémně nízkým sazbám skutečné daně z příjmů právnických osob pro nadnárodní společnosti s velmi vysokým obratem v mnoha jurisdikcích. Návrhy na CCCTB mohou tyto záležitosti řešit. Vzorec stanovený v návrzích je zaměřen na to, kde se vykonává ekonomická činnost, a jeho hlavními prvky jsou tržby, pracovní síla a aktiva. Úlohu v těchto otázkách hrají i vnitrostátní daňové orgány.

3.5 CCCTB by po svém přijetí měl řešit konkurenceschopnost všech podniků. Návrh by měl zohlednit různé problémy, s nimiž se potýkají malé a střední podniky i velké firmy.

4. Obecné připomínky

4.1 EHSV vítá návrh společného základu daně z příjmu právnických osob a společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob jakožto prostředek posílení jednotného trhu zjednodušením daňových záležitostí větších společností a způsobem zakročení proti agresivnímu daňovému plánování. Od roku 2011 došlo k zásadním změnám v širším evropském a celosvětovém hospodářském a politickém kontextu. Předchozí návrh CCCTB nedosáhl žádného významného pokroku. Výbor doufá, že nové návrhy, které zohledňují světový vývoj, budou úspěšnější.

4.2 V postupující debatě o CCCTB je důležité, aby prvotním cílem zůstala konsolidace. Bylo by také dobré snížit v návrhu pokud možno složitost. EHSV vybízí Komisi, aby při prosazování obou prvků tohoto návrhu usilovala o dosažení co největší míry konsenzu.

4.3 *Systém pro rozdělování CCCTB*

4.3.1 S rozdělovacím vzorcem je spojena řada problémů. EHSV je znepokojen tím, že se návrh nijak nepokouší o smysluplnější vysvětlení či definici toho, proč je obecný vzorec (třetina aktiva, třetina práce, třetina tržby dle místa určení) vhodným zachycením ekonomické reality podniku použitelným pro rozdělení zdanitelných zisků mezi členské státy. Stávající návrh by mohl vést k závažným změnám pojetí místa, kde pro daňové účely vznikly zisky, což bude mít závažné a dosud neznámé dopady na podniky a členské státy. Daňové příjmy jsou zásadním prvkem ekonomického řízení, což by mohlo mít závažný dopad. EHSV se domnívá, že cílem návrhu by měl být spravedlivý vzorec a že by návrh měl předejít systematicky nevyváženému účinku.

4.3.2 Důraz na prvky, jako jsou závody, strojní zařízení nebo personál, je sice relevantní, neodráží však celý obrázek moderního průmyslu. Například strategie pro jednotný digitální trh zdůrazňuje význam duševního vlastnictví. Podobně může vývoj související s unií kapitálových trhů položit důraz na finanční aktiva.

4.3.3 Obavy Výboru ponejvíce pramení z:

- (1) návrhu na vynětí duševního vlastnictví z klíče pro aktiva. Duševní vlastnictví je ekonomickým faktorem, který se snadno přesouvá pro účely výpočtu zisku. EHSV uznává, že ho není snadné ocenit, a proto není zahrnuto do návrhu Komise, a žádá členské státy, aby se snažily nalézt co nejlepší způsob, jak k této důležité záležitosti přistoupit. To je zvláště důležité vzhledem k tomu, že duševní vlastnictví je tak důležitým motorem tvorby hospodářské hodnoty a stále více určuje směr, jakým se moderní ekonomiky ubírají. Řešení je rovněž v rozporu s trvalým důrazem Komise na jednotný digitální trh;
- (2) návrhu použít klíč pro tržby podle místa určení. Výbor se obává, že používání tohoto klíče povede k tomu, že řada menších vyvázejících členských států přijde o vysoké částky zdanitelných příjmů ve prospěch velkých spotřebitelských členských států. Není znám ekonomický a sociální dopad a bylo by vhodné vyčíslit dopad klíče a v případě potřeby ho znovu uvážit;
- (3) Zavedení úplného celounijního systému výpočtu a konsolidace daně z příjmu právnických osob by bylo zásadní změnou pro podnikatelské prostředí v EU a má potenciál k povzbuzení jednotného trhu. Proto by měl být pečlivě analyzován a jsou zapotřebí vnitrostátní posouzení dopadů. Jedním z významných stávajících souborů pravidel pro všechny velké mezinárodní společnosti jsou mezinárodní finanční a účetní normy. Jakákoliv odchylka od těchto norem v procesu plánování podnikatelské činnosti by přinesla další zátěž podniků, nikoliv úspory. Jelikož vzorec pro rozdělování CCCTB vyvinula Komise výlučně za tímto specifickým účelem, je patrně v rozporu s některými mezinárodními účetními standardy;
- (4) Jelikož je důležité, aby zejména v oblasti daní panovala jistota a jednotnost ohledně pojmů, doporučuje Výbor, aby byly ve směrnici vyřešeny všechny zásadní aspekty a především definice pojmů.

4.4 *Dluhové vs. kapitálové financování*

4.4.1 Návrhy Komise kladou velký důraz na daňové zacházení s dluhem vs. vlastním kapitálem ve financování podniků. Podporu vlastního kapitálu jakožto základního prvku průmyslové strategie lze ocenit, neboť diverzifikuje rizika podniku a brání mnoha aspektům nestability při plánování.

4.4.2 Konkrétněji pak u Výboru budí obavy fakt, že zvolený přístup může být procyklický, jelikož snížení vlastního kapitálu v těžkých dobách, nebo využití dluhu, neboť neexistují jiné možnosti, by vedlo ke zvýšení zdanitelného příjmu, čímž by se situace podniku zhoršila právě v okamžiku, kdy prochází velice těžkým obdobím. Od toho by se odvíjely další dopady na pracovní místa a hospodářský růst. EHSV se proto domnívá, že je potřeba se nad zvoleným přístupem zamyslet.

5. Konkrétní připomínky

5.1 Silnou stránkou návrhů Komise je podle ní podpora podnikání a vytvoření snazšího a účinnějšího systému pro dodržování předpisů a podnikání. I když podpora jednotného trhu a potřeb podniků může být považována za jeden z klíčových cílů EU, na existenciální úrovni je EU tvořena svými členskými státy, aby sloužila jejich potřebám. Přinejmenším je nutné, aby Komise provedla systematické posouzení dopadu navrhovaných změn týkajících se daňových příjmů, investic a zaměstnanosti na každý členský stát na základě analýz mezinárodních databází a údajů členských států. EHSV naléhavě žádá členské státy, aby daly Komisi k dispozici všechny příslušné údaje, a navrhuje, aby se posouzení dopadu provedlo pro obě fáze CCCTB.

5.2 Odstranění převodních cen je sice klíčovým aspektem návrhu, ale je jasné, že tato koncepce bude i nadále existovat, pokud skupiny vyvíjejí činnost zároveň v EU i mimo ni. Důsledkem pro řadu podniků tedy nevyhnutelně budou rozdílná a samostatná uspořádání. Je tedy třeba věnovat pozornost struktuře skupin v EU a mimo ni a smíšeným strukturám. Potenciál pro vyhýbání se daňové povinnosti se pak může přesunout ze základu daně nebo současného hybridního nesouladu ke strukturám podniků a skupinám.

5.3 EHSV žádá, aby debata o CCCTB respektovala po jeho schválení evropské postupy. Politika by sice měla být do určité míry flexibilní, aby bylo možné se přizpůsobit měnícím se okolnostem, musí se však také zřídit mechanismus, který politiku uzpůsobí hospodářským podmínkám.

5.4 Způsob, jakým bylo v návrzích naloženo s výzkumem a vývojem, je velmi vítán. Super odpočty v této oblasti přirozeně výrazně zvýší aktivitu a přispějí ke konkurenceschopnosti. Bylo by důležité, aby byla navržená opatření zasazena do kontextu tím, že budou porovnána s opatřeními stanovenými členskými státy (která se poměrně hodně liší). I když je daňová úleva pro růst a investice důležitá, je rovněž zásadní, aby se tato úleva jakožto nová pobídka a super odpočty pro VaV nestaly po svém zavedení novými formami zneužívání daňového systému.

5.5 Komise musí zvážit spory, které mohou pravděpodobně nastat mezi daňovými orgány a hlavním daňovým orgánem. Je pravděpodobné, že nastanou spory týkající se zdanění dceřiných podniků ve skupině a rozdělení zisku, a bude na ně třeba vynaložit čas ušetřený odstraněním problémů spojených s převodními cenami.

5.6 Je třeba vyjasnit, jak proběhnou audity členských států v dceřiném podniku v rámci skupiny, pokud se daňové orgány dotčeného členského státu rozhodnou, že v nich chtějí provést audit.

5.7 Ustanovení ohledně lhůt pro odepisování mohou být v nesouladu s určitými podnikatelskými postupy – bylo by třeba zvážit zajištění určité flexibility v této oblasti. Řada podniků vyměňuje své vybavení (např. počítače) každoročně či jednou za dva roky, aby předešly jejich zastarávání, a vlivem rychlého tempa technologické změny se tento jev v nadcházejících letech u několika tříd aktiv ještě rozšíří.

5.8 Je stále důležité odrazovat od vyhýbání se daňovým povinnostem prostřednictvím arbitráže účetních kódů, jelikož taková činnost může být před provedením konsolidace stále možná.

5.9 Návrhy rovněž umožňují nadnárodním společnostem vyloučit zprostředkovatelské subjekty, včetně subjektů nacházejících se v daňových rájích, jelikož jsou mimo EU. To se proto musí řešit jinými metodami, jako jsou např. pravidla stanovování převodních cen, pravidla týkající se ovládaných zahraničních společností a obecná zásada proti vyhýbání se daňovým povinnostem.

V Bruselu dne 20. září 2017.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS